

PĒDĒJĀ GRIBA KĀ PAMATS JAUNAM SĀKUMAM

Arī *Cobalt* vadošā speciāliste, zvērināta advokāte un LU lektore Kristīne Zīle iesaka savlaicīgi sākt plānot, kas notiks pēc uzņēmuma īpašnieka aiziešanas — tas ļautu izvairīties no pārpratumiem un ķīviņiem mantinieku starpā vēlāk. «Gudra pieeja būtu jau dzīves laikā izraudzīties un sākt sagatavot potenciālo biznesa vadības pārņēmēju. Latvijā šāda pieeja gan pagaidām vēl ir izņēmums,» piebilst *Cobalt* vadošais partneris, zvērināts advokāts Lauris Liepa.

Neraugoties uz testamentu vai mantojuma līguma priekšrocībām, salīdzinot ar likumisko mantošanas kārtību, Latvijā par šiem jautājumiem cilvēki runā izvairīgi un testaments tiek izmantots tikai aptuveni trešdaļā mantošanas gadījumā, liecina Latvijas Zvērinātu notāru padomes dati.

«Lielbritānijā vai ASV nevienš nebrīnās, ja cilvēks 30 gadu vecumā taista testamentu. Latvijā testaments aizvien vēl nav iegājies. Tas nozīmē, ka mantojuma atstājēja gribai nav nekādas nozīmes, jo tā nav izteikta tiesiski saistoši un mantošana notiek likumiskās mantošanas kārtībā,» uzsver Zīle. Un tieši biznesa īpašnieka gribas izteikums, pareizi strukturējot mantojuma tiesībās pieejamos instrumentus, var nodrošināt uzņēmuma stabilitāti vairāku gadu garumā pēc īpašnieka nāves. Mantojuma līgums ir divpusējs darījums starp mantojuma atstājēju un

BIZNESA PĀRMANTOJAMĪBA — SAGATAVOŠANĀS POSMI

1

Attīstības stratēģija: jāsaprot, kāds ir biznesa attīstības potenciāls. Jāizraugās, vai biznesu tiešām varēs turpināt kāds no ģimenes, vai pareizāk būs piesaistīt investoru, profesionālu vadības komandu no malas.

2

Komunikācija ģimenē: lēmumi, kas skar biznesa nākotni, būtu jāapspriež ģimenes ietvaros. Jāvienojas par iespējamo lomu sadalījumu nākotnē, ja bizness paliek ģimenes atbildībā. Jāizveido ģimenes statūti, kur fiksēti vērtību, attīstības un lēmumu pieņemšanas jautājumi.

3

Iesaiste: ja biznesu varētu turpināt kāds no ģimenes, jāatrod optimāls veids, lai iesaistītu nākamo vadītāju savlaicīgi (izglītība, prakse nozares uzņēmumos), kā arī jāatrod kompensācijas mehānisms pārējiem ģimenes locekļiem. Jādomā par testamentu (mantojuma līgumu), kurā šie jautājumi tiktu nostiprināti tiesiski.

vienu vai vairākiem mantiniekiem, savukārt testaments ir vienpusējs gribas izpaudums, un testamentārajam mantiniekam ir iespēja mantojumu atraidīt.

Testamentārās mantošanas gadījumos Zīle iesaka noteikti padomāt arī par testamentu izpildītāju — uzticības personu, kas rūpēsies par testamentu izpildīšanu dabā. Tas ir būtiski, jo, lai cik draudzīga būtu bijusi ģimene, pēc mantojuma atklāšanās 95% gadījumu šīs attiecības krasi izmainās, piebilst Zīle. ●